

24

שעות

מעט מדי, לפעמים מאוחר מדי

ברשות המדינה אמצעים מגוונים שהיא יכולה להפעיל כדי להגן על נשים שחוות אלימות מצד בני זוג. אבל עוד לפני כן הרשויות השונות צריכות לקבל כלים במטרה לצמצם את התופעה שמתפשטת בממדים מכחידיים. הממשלה והכנסת הן שאמורות להוביל את המאבק באלימות במשפחה, רק שסדרה של הצעות חוק תקועות בצנרת הברוקרטיית - כאשר עבור נשים שחיות בגיהינום כל יום הוא קריטי לקראת יום האישה הבינלאומי, ענת לב-אדלר יצאה למסע פוליטי וגילתה פער בלתי נסבל בין הררי המילים למיעוט המעשים

ענת לב-אדלר | צילומים: אביגיל עוזי, עמית שאבי

שהוא ניתן נגדו. כלי זה לא מספק ביטחון אמיתי ושקט נפשי לנשים מאוימות. ב־2018 הורה ראש הממשלה בנימין נתניהו לקדם באופן מיידי את סוגיית הפיקוח האלקטרוני, בעקבות גל רציחות נשים שפקד את המדינה. אולם דבר לא זו. ב־2020 עלה הנושא שוב לדיון. ההצעה שהגיש ח"כ קרן ברוק (ונוסחה על ידי מרכז רקמו) עברה בקריאה טרומית, אבל נתקעה בצניורות והממשלה התחלפה. כעת ההצעה מוגשת שוב, על ידי חברי הכנסת יוראי להב־הרצנו ועאידה תומא־סלימאן, לאחר שסוף־סוף זכתה לתמיכת הממשלה בוועדת השרים לחקיקה ואושרה טרומית בכנסת. למרות שחלפו כמה חודשים מאז האישור בקריאה הטרומית, ההצעה טרם קודמה לדיונים לקראת

והכשרות המשפטית - למניעת פגיעה בקטין על ידי חשיפתו להורה אליים: תיקון הצעת חוק להגדרת האלימות במשפחה; תיקון הצעת החוק להוספת סיוע משפטי לנפגעי אלימות במשפחה.

פיקוח על גבר אלים

פיקוח אלקטרוני על אדם שהוצא נגדו צו הגנה: הצעת החוק הוּבְּלָגָה השונים עלתה כבר לכמה דיונים בכנסת. זאת לאחר שמבקר המדינה המליץ ברוח שפירסם על שימוש בפיקוח אלקטרוני כאמצעי הגנה על נפגעות אלימות במשפחה. צו הגנה הוא כלי הגנה מוגבל מאוד, בעיקר משום שאין דרך לפקח על מי

יום האישה הבינלאומי הוא הזדמנות לבדוק מה עישה הבניין כדי להוביל קידום ושינוי חקיקה שיאייצו את מינוף האלימות במשפחה, לשאול מדוע כל כך מעט נעשה בטיפול במניעת רצח נשים בחברה הערבית, ולברר באשר לאפשרות הצטרפותה של ישראל לאמנת איסטנבול למניעת אלימות במשפחה.

ארבע הצעות חוק מרכזיות בנושא המאבק באלימות נגד נשים ואלימות במשפחה נמצאות כימים אלה בשלבים שונים של תהליכי חקיקה: הצעת החוק לפיקוח אלקטרוני על אדם שהוצא נגדו צו הגנה: הצעה לתיקון חוק האפורטרופסות

"כחדתי בזמנו להשאיר את
הבנות איתן לבד". לירון דרוור
עם תמונת בתה גוני ז"ל

**לירון דרוו: "חוק שאומר
שהורה אלים לא יוכל
להיות בקשר או להשפיע
על חיי ילדיו יכול להציל
חיים. אם היה חוק כזה,
גוני הייתה בחיים. נשים
מפחדות לעזוב מערכות
יחסים, מפחדות לחלוק
משמורת או לתת לאדם
אלים להתנהל עם הילדים
ללא פיקוח. זה גם מה
שאני פחדתי בזמנו -
להשאיר את הבנות איתן
לבד. הרעיון שאדם אלים
יכול להמשיך לתפקד
כאבא הוא מופרך"**

רה: 'אם תדעי איפה הוא, תודיעי לנו'. הצמיד האלקטרוני הוא הפתרון המושלם כדי שאישה תרגיש בטוחה מול אדם שכל המטרה שלו היא לאיים עליה ולהרוס את חייה. אני מכירה נשים שהיו איתי במקלט שבגברים הגיעו אליהן הביתה והמשיכו להציק להן ולרמוס אותן. לא צריך שאישה תסבול כדי לתת לה פתרון."

שמירה על בריאות הילדים

תיקון חוק האפוסטרופסות והבשרות המשפטית - מניעת פגיעה בקטין על ידי חשיפתו להורה אלים: מקרים רבים שבהם קיימת אלימות במשפחה לא מגיעים לכדי הרשעה ואפילו לא לכדי כתב אישום. הרבר בולט כסכסוכי משמורת שבמסגרתם עולות טענות על אלימות כלפי האישה הילדים. אבל מה עושים במקרים כאלה כאשר החיים כניכול ממשיכים כרגיל ולאחר גילויי האלימות אין חוק שמרחיק את הצד הפוגע מקורבנותיו והוא ממשיך להיות פעיל בחייהם?

בפברואר 2022 הוגשה לוועדת שרים ההצעה לתיקון חוק האפוסטרופסות לשם מניעת פגיעה בקטין על ידי חשיפתו להורה אלים, ביוזמתן של חברות הכנסת נעמה לוימי ומיכל רוזין. בכסיס התיקון דרישה משופטות ושופטים להביא בחשבון ראיות לאלימות בעת פסיקת משמורת הסדרר שהות, ולשקול האם לצורך ההגנה על הילדים הסדרר שהות צריכים להיות בפיקוח, והאם הורה אלים יכול לשמש כהורה משמורן. התיקון מבקש אף לקבוע שהחוק יחול גם כאשר מדובר באלימות שכוונה כלפי ההורה האחר, ולא באופן ישיר כלפי הילדים.

לתינוקת גוני, שנרצחה במארס 2020 על ידי אביה, ברק בן־עמי, זה כבר לא יעזור. כזכורה, הרוצח לקח את חייה של התינוקת שלו בת העשרה חודשים ופצע את גופה לירון ררוו ואת בתם הבכורה בת השלוש. על פי התיקון לחוק, הורה אלים לא יוכל להיות בקשר או להשפיע על חיי ילדיו שהיו חשופים לאלימות מצידו. ררוו אומרת ש"זה חוק שיכול להציל חיים של נשים וילדים. אם היה חוק כזה, גוני הייתה בחיים. אני כל כך שמחה שסוף־סוף מרימים את הכפפה ונותנים מעט תקווה למי שחיים בגיהנום הזה. זו תקווה לאמהות שמפחדות על התינוקות שלהן. בינתיים נשים מפחדות לעזוב מערכות יחסים, מפחדות לחלוק משמורת או לתת לאדם אלים להתנהל עם הילדים ללא פיקוח. זה גם מה שאני פחדתי בזמנו - להשאיר את הבנות איתן לבד. הרעיון שאדם אלים יכול להמשיך לתפקד כאבא שאמור לחגך ילד הוא מופרך."

ואכן, הצעת החוק קובעת שילדים שחשופים לאלימות ביתית, ובייחוד לאלימות כלפי אחד ההורים, הגם שלא כוונה כלפיהם, נפגעים ברמה הנפשית, ההתנהגותית, החברתית והקוגניטיבית. היא מציעה לקבוע שאם הורה הורשע בעבירת אלימות חמורה, בהתעללות או בעבירת מין כנגד הקטין, כנגד ההורה השני או כנגד בן משפחה אחר המצוי עם הקטין במקום מגוריו - תישלל האפוסטרופסות שלו על הקטין, וכל קביעה אחרת עומדת בניגוד לטובת הקטין.

מי שמכירה את המצוקה מ'ק' רוב היא לילי בן־עמי, שאחותה, מיכל סלה ז"ל, נרצחה על ידי אלירן מלול לעיני בתם הפעו"ט. בן־עמי, מנכ"לית "פרודס

קריאה ראשונה. יש לקוות כי הרבר יקרה בהקדם כדי שאפשר יהיה לפקח באופן אלקטרוני על מי שהוצא נגדו צו הגנה והפר אותו כבר בעצה או לחילופין מוערך כבעל מסוכנות גבוהה. צעד זה יגביר את ההרתעה, יתרום להצלת חיי נשים וילדים ויאפשר לחלקם המשך חיים ללא צורך להתנתק מהסביבה ולעבור למקלט.

מיכל, בת 36 ממרכז הארץ, נולדה בחו"ל ועלתה לישראל בגיל 17. בגיל 25 התחתנה עם גבר שהתברר כאלים, וכאן התחיל הסיט. "אחרי כמה שנות נישואים ניקשתי להתגרש וברחתי למקלט לנשים מוכות", היא מספרת. "במשך חודשים אסור היה לי ולילדים לצאת מהמקלט, ואו קיבלתי צו הגנה וחזרתי לעבודה. שנינו עברנו באותו מקום, או בעבודה הוא הקפיד לציית לצו ולא להתקרב אליי, כדי לא לאבד את הפרנסה שלו. אבל מחוץ לעבודה הוא הפר את הצו פעם אחר פעם ולא התייחס להחלטות של בית המשפט. לא יכולתי להסתובב לבד, לכל מקום לקחתי איתי מישהו מהמשפחה. הבנתי שאין עליי שום הגנה."

לבריי מיכל, החוק שמקדם פיקוח אלקטרוני על גברים אלים הוא מציל חיים ומשנה חיים. "הרבה פעמים הוא תקף אותי וערש המשטרה באה כבר מצאו אותי פצועה", היא אומרת. "ברגע האמת, התגובה של המשטרה הייתה כל כך איטית. אי אפשר להיות כל הזמן כפחה, אי אפשר להיות בבית שנעול מכל הכיוונים, ליידע את השכנים שהוא יכול לבוא ולפגוע בי."

מיכל מציינת שהכי קשות הן התקופות שבין הצווים, כאשר צריך לחדש אותם. "פעם אחת לא הספקתי לחדש את הצו, הוא פרץ אליי הביתה וניסה לגעת בי", היא מספרת. "אמר: 'מותר לי, כי היום נגמר צו ההגנה'. הבנאדם עושה מה שהוא רוצה. המשטרה לא מגיעה לעצור אותו. הילדים רואים אותו ומתים מפחד. אנחנו לא מצפות רק לעונש או לצו הגנה. אנחנו מצפות להגנה ממשית, שידאגו שאדם שלא אמור להתקרב אלינו אכן לא יתקרב. פעם נפגעת ההתקשרות לבקש עזרה. אחרי חצי שעה המשטרה מגיעה ואומרת: 'היו פקקים בדרך'"

ואיך הפיקוח האלקטרוני ישנה את זה? "ברגע שהוא יגיע למרחק ממני שבו אסור לו להיות, ירעו לזהות ולעצור את זה. וגם יוכלו לדעת בכל רגע איפה הוא נמצא. פעם אחת הוא לקח את אחד הילדים ונעלם. אמרו לי במשט'

"לא צריך שאישה תסבול כדי לתת לה מתרון". מיכל

מיכל: "הרבה פעמים הוא תקף אותי ועד שהמטרה באה כבר מצאו אותי בצועה. במקרה אחד לא הספקתי לחדש את הצו, הוא פרץ אליי הביתה וניסה לגעת בי. אמר: 'מותר לי, כי היום נגמר צו ההגנה'. הבנאדם עושה מה שהוא רוצה. הילדים רואים אותו ומתים מחד. הצמיד האלקטרוני הוא הפתרון המושלם כדי שאישה תרגיש בטוחה מול אדם שהמטרה שלו היא להרוס את חייה"

הוא אחותי, שמגדלת את הבת של מיכל, הייתה צריכה להגיע לבקר את הרוצח בכלא בכל שבוע, כדי שיראה את הילדה, ולקבל ממנו הוראות לגבי הבריאות והחינוך שלה. זה לא הגיוני. טוב שמנסים עכשיו להרחיב את החוק

מיכל סלה, שפועל מול משרד המשפטים כדי להבטיח את קיי רומה של הצעת החוק, אומרת שמדובר בחוק מציל חיים. "יש מקרים שבהם בן הוג האלים, גם אחרי גירושיו או כשהוא נמצא בכי לא, ממשיך את השליטה בנרשטו על ידי שליטה בילדיו", אומרת בן-עמי, שהצליחה להוביל לפסיקה תקדימית לפיה למלו הרוצח לא תהיה אפשרות לקבל החלטות עבור בתה של אחותה. "למשל במניעת טיפולים, התערבות בדרך החינוך שלא לטובתם, ובמקרים רבים שימוש בילדים כדי להתעמר בפרודה ולעקוב אחריה, או לנצל הסרדי ראייה כדי לפגוע בהם או בה. הסכנה והשליטה ממשיכות גם אחרי הפרידה, ולכן לצד זה ששופטות ושופטים צריכים לקי בוע הסרדי ראייה רק בהתערבות של מומחה לאלימות במשפחה שיריע ההעריך את הסכנה שמשקפת לילדים ולאיש, טוב גם שיהיה חוק שירחיק את ההורה הפוגע והאלים מילדיו. הורה אלים לא יכול להיות הורה משמורן ולקבוע סרדי עולם עבור הילד שבו פגע".

מה היה בתיקון החוק שאתם העברתם? "ביחר עם גרעון סער ועודד פורר קורמנו תיקון בחוק האפטרופסות שאומר כי אדם שיש נגדו כתב אישום על רצח של בת זוג או ניסיון רצח, או שהוא אנס את מי מילדיו, מאבד את האפטרופסות באופן מיידי. וכשיש הרשעה - אז לצמימות. הפסיקה הו מעניקה לקורבנות ולנפגע עבירה שחרור ממציאות שהיא בלתי נתפסת, ולפיה האדם שרצח את אשתו ממשיך להיות הורה פעיל של הילדים. בלי הפסיקה

אמנת איסטבול למאבק באלימות נגד נשים

מתי ישראל תצטרף אל העולם?

בש השנים האחרונות פועל מרכז רקמן לקידום מעמד האישה בפקולטה למשפטים באוניברסיטת בר אילן, בראשותה של פרופ' רות הלפרין קרדי, להצטרפותה של ישראל לאר מנת מועצת אירופה למניעה ומאבק באלימות נגד נשים ואלימות במשפחה, אמנת איסטבול. האמנה, שנכנסה לתוקף ב-2014, ועד היום חתמו עליה 45 מדינות, קובעת את הסטנדרט הבינלאומי המתקדם ביותר לטיפול באלימות במשפחה, מהמייב כל מדינה שהצטרפה אליה. במקרה האמנה התפיסה שאין גורם אחד שיכול להתמודד לבר עם תופעת האלימות נגד נשים והאלימות במשפחה. הצטרפות לאמנה תציב אותנו בקרמת המאבק העולמי בתופעת הטרור מבית, תוך אימוץ נהלים ודרכי פעולה שכבר מיושמים במדינות רבות באירופה.

"ברגע שמצטרפים לאמנה כזו, אנחנו מקבלים מהמדינות שכבר חתמו עליה את הכלים שמהווים את הדרך הנכונה למלאכה בתופעה הרב-ממדית והרב-מערכתית הזו", מסבירה פרופ' הלפרין קרדי. "בנוסף, אנחנו קושרים את עצמנו למנגנון חיצוני שיפקח על הפעולות שאנחנו נוטקים בהן ויכריח אותנו ליישם קו כדי לעשות את הרבה הנכון במיגור האלימות מבית. בעצם בריקת האפשרות להצטרף לאמנה כזו אנחנו בוחנים את עצמנו האם יש לנו את כל המערכים הטיפוליים, המשפטיים והיישומיים גם בהקשר של קורבנות האלימות וגם בהקשר של התוקפים - טיפולי המניעה והחינוך שאמורים לשנות את המצב ולהפחית את ממדי התופעה. וכאשר ממצעים, כהמשך - יש אחריות לרווח לשיט חיצוני שלא ניתן לחמוק ממנו. לפעמים צריך את הפיקוח מבחוץ במטרה לשנות מציאות, וגם את המלידה ההדרית כדי לראות מה עובד ולא עובד במדינות אחרות".

בישיבה מיוחדת שכינסה בנובמבר ח"כ עאידה תומאסלימאן, יו"ר הוועדה לקידום מעמד האישה, הצהירו שר המשפטים ושר החוץ על כוונה לפעול לצירופה של ישראל לאמנה. נשלחה בקשה ממשרד החוץ לוועדת השרים של מועצת אירופה להומין את ישראל להצטרף לאמנה, וההערכה היא כי תשובה תקבל בשבועות הקרובים. לאחר קבלת ההומנה תידרש החלטת ממשלה לאשר את ההצטרפות.

מאפייני התופעה והרינימיקה המתרחשת בתוך המשפחות שיש בהן רפוס התנהגות אלים. הבנה מצד גורמי אבחון, גורמים שאמונים על תחום הערכת סיכון, מטפלים משפחתיים, עורכי דין לדיני משפחה, שופטים, מחנכים. אלה צריכים ללמוד באופן יסודי לזהות את הרינימיקה שמאיימת מערכת יחסים אלימה על היבטיה השונים - רגשית, כלכלית, פיזית, מניית - כדי לעשות הערכת סיכון של מצבה של האישה".

לעומת זאת, קרן הרובינץ, מנכ"לית מרכז רקמן הפועל לקידום והעברת חוקים אלה, בטוחה שהגדרת האלימות בחוק חשובה קודם כל עבור הקורבנות. "ההגדרה של מהי אלימות במשפחה מאפשרת לקורבנות לזהות את היותן נפגעות אלימות. האם אישה שהיא נפגעת התעללות אישה שחווה אלימות להבין שמה שהיא חווה זו? כלכלית או נפשית תמיד יודעת להגיד את זה? לא בטוח. אבל אם תהיה חקיקה זה יאפשר לכל אישה שחווה אלימות להבין שמה שהיא חווה זו? אכן אלימות במשפחה. ברגע שיש הגדרה בחוק זה מאפשר גם לתבוע את התוקפים וגם לקבל פיצוי עבור הנפגעים. היום האלימות מוכרת על ידי החקיקה רק כאלימות פיזית. ברגע שנהייב אותה לאלימות כלכלית, אלימות נפשית ושליטה קיצונית - נאפשר למערכת לטפל יותר טוב במפגעים האלה ולבנות תוכניות טיפול. חקיקה נאפשר לכל המערכות לדבר בעולם מונחים

ולקבוע שאדם שפוגע בתא המשפחתי שלו יורחק מהקורבנות שלו".

הגדרה ברורה לתופעה

תיקון הצעת חוק למניעת אלימות במשפחה - הגדרת אלימות במשפחה: נטען כי מכיוון שאין הגדרה ברורה בחוק מה נחשבת אלימות במשפחה - קשה לטפל בתופעה. אבל השאלה היא האם אכן נדרשת הגדרה כזו? הרעיה הלוי קות. מצד אחד, ברות מבקר המדינה שפורסם השנה נכתב כי "בהיעדר הגדרה אחידה, מהייבית וכוללת של ההתנהגויות החוסות תחת הגדרת האלימות בין בני זוג, ובהיעדר מסד נתונים ערכני על התופעה, נפגעת היכולת להתמודד באופן מועיל איתה". יש לציין כי גם במסגרת המלצות הוועדה הבין-משרדית לטיפול בתופעת האלימות במשפחה הופיע בראש הרשימה הצורך באימוץ הגדרה ממשלתית אחידה לתופעה.

הוויקיטולוגיות רונית לב ארי, שעוסקת מ-1979 במניעת אלימות במשפחה, אומרת שצד ריך להיחוד כשמונסים להגדיר מהי אלימות זו, שכן הגדרות יכולות לפגוע בקורבנות. "כדי להתמודד עם אלימות במשפחה בצורה יסודית לא צריך הגדרות, אלא ידע והבנה עמוקים של

האלימות בחברה הערבית

נשים מופקרות בלי הגנה וסיוע

נשים ערביות בישראל נסולות קור רבן לאלימות והיציאה במשפחה בשיר עיר שגבוה פי שניים עד שלושה מהי שיעור שלהן באוכלוסייה. המדינה, עיר כה, נכשלת בהגנה עליהן. "הבעיה העיקרית היא לא בחקיקה עצמה אלא בהיעדר אכיפת החוק בצד" רה שווה על נשים ערביות", אומרת עו"ד שירין בטשון, מעמותת "אתחך מעכי" - משפטניות למען צדק חברתי. מחקר של עמותת "נשים נגד אלימות", שעוסק בטיפול המשטרה במקרי רצח של נשים ערביות בישראל בהשוואה למקרי רצח של נשים יהודיות, מצביע בכיור על כך שאצל היהודיות שלטון החוק מיושם במלואו בעוד אצל הערביות האכיפה כמעט שאינה קיימת. נעשים גם מעט מרי מאמצים לחקור מקרי רצח של נשים בחברה הערבית. מתוך כך גם הענישה וההרתעה כמעט שאינן קיימות.

באשר לתוכנית החומש הייעודית לחברה הערבית, הרי ששתיהן נעדרות היבט מגדרי. "בתוכנית החומש שבה הממשלה מתכוונת להשקיע 30 מיליארד שקלים במגוון תחומים אין התייחסות מיוחדת לנשים, וגם לא התייחסות לנושא האלימות המגדרי" רית", טוענת עו"ד בטשון. "גם בתוכנית למאבק בפשיעה בחברה הערבית, שבה משקיעה הממשלה 2.4 מיליארד שקל, אין התייחסות לנושא של אלימות נגד נשים".

לילי בן עמי: "יש מקרים שבהם בן הזוג האלים, גם אחרי גירושיו או כשהוא נמצא בכלא, ממשיך את השליטה בגרושתו על ידי שליטה בילדים. טוב שיהיה חוק שירחיק את ההורה הפוגע והאלים מילדיו. הורה אלים לא יכול להיות הורה משמורן ולקבוע סדרי עולם עבור הילד שבו פגע. חשוב שתמסיע עכשיו להרחיב את החוק ולקבוע שאדם שפוגע בתא המשפחתי יורחק מהקורבנות שלו"

מיכל סלה ז"ל

"הסכנה נמשכת גם אחרי הפרידה". לילי בן עמי

משפטי הולם משמחר אותן מהצורך לממן את ריבון אל החופש, הרי שאפשר בהחלט לומר שחלק מהאלימות שזן חוות מופנית אליהן מצד המערכת עצמה. עו"ד אורון מוסיפה ש"יש מקרים רבים מרי שבהם המערכת המשפטית עצמה נגררת למקום בעייתי ולא מגן על הקורבנות, ומפנה אליהן אשמה. לכן אם לפחות ננטרל את הצורך לממן את הייצוג, וניתן גם משפטי, נסייע להן במידה רבה להוריד מעל גבן חזית תובענית מאוה. הרי הרבה נשים לא מתחילות בכלל הליכי פרידה כיוון שאין להן אפשרות לצאת מהמקום הפוגעני. כאשר האישה נתקעת עקב כך בתוך מערכת יחסים אלימה, בהמשך כשהיא כבר רוצה לצאת ממנה היא נדרשת להסביר מדוע לקח לה כל כך הרבה זמן. העיר ברה שהיא נשארה במערכת היחסים האלימה יותר מרי זמן משמשת נגדה בעצם. אם נשים במעגל האלימות יורעות שאין להן הגנה משפטית מעורר רין שמבין בתחום, הן לא יעזו לצאת למערכה הזו, או שייצאו ויקבלו הדרבה בעייתית מעורר רין שלא מומחים בתחום, ולפעמים זה יחמיר את המצב. אם נעניק להן ייצוג משפטי מטעם המדינה זה ידית את הגי ברים האלימים שמאיימים עליהן: את תישארי בלי כסף לעורך רין".

נבול, אשר כוללת הוראה מפורשת לפיה על מדינות לקבוע זכות לסיוע משפטי ללא עלות לקורבנות אלימות במשפחה. ערכת הדין והמגשרת שירי אורון מתמחה בתחום נפגעי אלימות במשפחה כבר עשרים שנה. היא מכהנת כיו"ר הוועדה לנפגעי אלימות במשפחה בלשכת עורכי הדין כירושלים. "מהיכרות רבת שנים עם המון נפגעות אלימות וילדיהן", היא אומרת, "התחום לא מטופל ויש נפגעות רבות שדרכן נתמסות להתמודדות ראויה עם האלימות שהן עוברות. הן לא משיגות מימון לייצוג משפטי והרבר נותן עור כלי לשליטה ולכחניות כלפיהן מצד האדם האלים. כיוון שהן נותרות נטולות אמצעים כלכליים, במקרים רבים המערכת עצמה מפנה אליהן טענות באשר ליכולתן לפרנס את ילדיהן. הן עצמן פגועות, צריכות לפרנס, לממן ייצוג משפטי, להגן על ילדיהן שחווים אלימות בבית, ופעמים רבות אני מוצאת את עצמי עומדת כבית המשפט ושואלת את השופטים: 'מה עור אתם רוצים שהנשים הללו יעשו?' כל עור הן לא מקבלות ייצוג

רונית לב ארי

הקשר האלים בו חיו, נפגעי אלימות במשפחה אינם מחזיקים באמצעים כלכליים שיאפשרו להם מימון ייצוג משפטי עבור הליכים המי תנהלים עקב פרידה, גירושיו או נושא אחר שקשור במעמד אישי. כתוצאה מכך לרבים אין את האמצעים הנחוצים כדי לזכות במשאבים המגיעים להם. הוראות חוק הסיוע המשפטי ותקנות הסיוע המשפטי המסרירות את תנאי הזכאות לסיוע משפטי מתירות רבים מהנפגעים מחוץ לגדר ה"כאות. זאת כתוצאה ממבחן כלכלי נוקשה שאינו לוקח בחשבון את המצב הקשה בו הם נמצאים, או את חוסר היכולות שלהם להשתמש במשאבים המשפחתיים בגלל יחסי האלימות והשליטה. כדי להבטיח שנופגעי אלימות במשפחה יוכלו לתבוע את הזכויות המגיעות להם, הצעת החוק מקשת להרחיב את ה"כאות לסיוע משפטי לנפגעים אלה, הכוללות בין היתר תביעות רכוש בין בני זוג, תביעות מזונות לילדים ותביעות משמורת. הצעת החוק עולה בקנה אחד עם מה שנקבע באמנת איסטי

אזיה וזיה, תביעה, אכיפה, הגנה, טיפול, פיצוי - כל זה נגזר מכך שיש הגררה מוסכמת". חלק מתיוקן הצעת החוק למניעת אלימות במשפחה הוא הצעת החוק למניעת אלימות כלכלית. באוגוסט 2020 הצעת החוק הוגשה כהצעה ממשלתית על ידי שר המשפטים דאו אבי ניסנקורן. ההצעה עברה בוועדת השרים לחקיקה וגם בקריאה ראשונה. בהמשך התקיימו שני דיונים בוועדת חוקה, וב-2021 התהליך נעצר בעקבות הבחירות. "אבל מאז כבר יש ממשלה חדשה וקואליציה שהביעה תמיכה בנושא", אומרת ר"ר מירב שמואלי, מנהלת תחום שיוני מדיניות וחקיקה בעמותת "רוח נשית" שובילה את הטיפול בנושא מאז 2015. "האבסורד הוא שזה תקוע בגלל אי-הסכמה על תקציבים בין משרדי הרווחה והאוצר".

גב משפטי לנפגעות

תיקון הצעת חוק הסיוע המשפטי - סיוע משפטי לנפגעי אלימות במשפחה: התיקון הוגש על ידי חברות הכנסת תומאסילימאן ואמילי מואטי. לעיתים קרובות, כתוצאה מהדינמיקה של